

อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน
The Scenario of Educational Administration of Early Childhood
According to Community Needs

พีรภาว บัญเพลิง¹ ประเสริฐ อินทร์รักษ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบอนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นการวิจัยอนาคตโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าฐานนิยม ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

องค์ประกอบของอนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชนที่ได้จากการศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR มีทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 7) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง 8) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา 9) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และ 10) ด้านเด็กปฐมวัยในอนาคต

คำสำคัญ : อนาคตภาพ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ความต้องการของชุมชน

Abstract

The purposes of this research were to study: the scenario of educational administration of early childhood according to community needs. The research methodology used Qualitative research, EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research). The instruments used to collect the data were non-structure interview

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา

and opinionnaire. The key informants were 21 experts. The statistics used in this research were Mode, Median, Interquartile range and content analysis.

The results were as follows:

The components of the scenario of educational administration of early childhood according to community needs, which collected by Ethnographic Delphi Futures Research composed of 10 components, feature 1) school management 2) academic management 3) budget management 4) personnel development 5) building and environment 6) participation of the community 7) early childhood and parents development 8) development network promoting 9) checking and evaluation and 10) early childhood in the future. The median of these components were more than 3.5, with the interquartile range were between 0.25 - 1.0, and the different mode and median found at 0 - 0.50.

Keywords : the scenario, educational administration of early childhood, community needs

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาแรกของชีวิต เป็นสถานที่ที่ผู้ชำนาญในการเลี้ยงดูเด็ก เป็นแหล่งให้ความรู้ขั้นพื้นฐานแก่เด็กในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม เพราะเซลล์สมองของเด็กประมาณร้อยละ 70-80 จะพัฒนาอย่างเต็มที่ในช่วงอายุ 3 ปีแรกของชีวิต และการศึกษาระดับปฐมวัยยังเป็นจุดต่อเนื่องระหว่างบ้านกับสถาบันการศึกษา เพราะเป็นภาวะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมจากบ้านที่คุ้นเคยไปสู่สถานที่แปลกใหม่ ผู้คนแปลกหน้า รวมทั้งกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิม ในสังคมปัจจุบันเด็กต้องเข้าโรงเรียนปฐมวัยตั้งแต่วัยเล็ก ๆ โดยเฉลี่ยแล้วตั้งแต่อายุ 3 ปีไปจนถึง 6 ปี ผู้ปกครองควรมีการเตรียมการหลายด้านเพื่อให้การไปโรงเรียนของเด็กๆ ราบรื่นและได้ผลตามที่ผู้ปกครองมุ่งหวัง (อิสราณูช กิจสมใจ, 2546: 2-3) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพราะพ่อแม่คือครูคนแรกของเด็ก

จะเห็นได้ว่ารัฐให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน เพราะเด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็ก เนื่องจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนหนึ่งย่อมขึ้นกับความร่วมมือของผู้ปกครองด้วย (วนิดา สีนลอยมา, 2547 : 2)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทย จัดอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ แต่การเรียนการสอนที่ปรากฏโดยทั่วไปยังขึ้นอยู่กับแนวคิดและนโยบายของแต่ละโรงเรียนว่าจะเน้นการสอนแบบใด โรงเรียนบางแห่งจัดการสอนโดยเน้นวิชาการ คือ การอ่าน การเขียน ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตลอดจนการคิดเลข แต่อีกส่วนหนึ่งจะมุ่งฝึกการเตรียมความพร้อมให้เด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาแบบใด ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเหล่านั้นย่อมมีเหตุผลต่างกันไป เนื่องมาจากพื้นฐานของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนนั้นมีความต้องการต่างกัน ผู้ปกครองบางกลุ่มอาจต้องการให้โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อม ในขณะที่ผู้ปกครองบางกลุ่มอาจต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้เด็กสามารถอ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองมีแนวคิดพื้นฐานที่แตกต่างกัน (สนอง พึ่งสาย. 2550 : 3) สอดคล้องกับเพ็ญศิริ จิระเดชะกุล (2550 : 3-4) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของผู้ปกครองไว้ดังนี้ คือ 1) ผู้ปกครองไม่เข้าใจถึงจุดหมายของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจถึงการเรียนรู้ที่ถูกต้อง 2) ระบบการจัดการศึกษาในเรื่องการรับนักเรียนเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้าเรียน อีกทั้งยังมีระบบการรับสมัครโดยการสอบคัดเลือก 3) ความคาดหวังในตัวเด็ก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมทำให้สังคมไทยในปัจจุบันเป็นครอบครัวเดี่ยว ในแต่ละครอบครัวมักจะมีบุตร 1-2 คน ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเกิดความคาดหวังในตัวบุตรในเรื่องการเรียนเพื่อมุ่งประกอบอาชีพในอนาคต ค่านิยมในสังคมไทยปัจจุบันผู้ปกครองโดยมากจะมีค่านิยมให้ลูกอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็นโดยเร็ว ถือเป็นความชื่นชมและภาคภูมิใจของผู้ปกครองที่ลูกมีความสามารถ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษานั้นมักจะมีตัวแปรที่เกิดจากความต้องการของผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ทางโรงเรียนควรยอมรับความคิดเห็น เพราะการจัดการศึกษาของเด็กส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพราะหากโรงเรียนมีการดำเนินงานตรงความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนแล้ว ผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมให้เด็กระดับปฐมวัยมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตรงตามความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความคาดหวังของผู้ปกครองเมื่อลูกเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลแล้ว ลูกจะต้องมีคุณสมบัติและความสามารถต่างๆตามที่ต้องการ เช่น สามารถอ่าน คัด เขียน คำนวณทางคณิตศาสตร์ได้ เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้การศึกษาควักคู่กับการให้การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้มีพัฒนาการแบบองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นไปตามวัยอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การบริหารจัดการด้านหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการร่วมมือกับครูและโรงเรียน เพื่อเสริมสร้าง

พัฒนาการของเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการการเรียนรู้และความคาดหวังของผู้ปกครอง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาในวัยนี้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในอนาคต โดยศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย กำหนดนโยบาย รวมถึงการวางแผนยุทธศาสตร์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ปัญหาของการวิจัย

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่สนองต่อความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัยอย่างแท้จริง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนย่อมส่งผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบอนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบของการวิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ที่มีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเดียว โดยศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One – Shot, Non – Experimental Case Study)

2. ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ระดับนโยบาย จำนวน 3 คน กลุ่มอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัยในมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน กลุ่มครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 คน กลุ่มผู้แทนสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 3 คน กลุ่มผู้แทนศาสนา อังค์กร ชุมชน จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 2 ชุด ได้แก่

- 1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ
- 2) แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ

2) การสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3) การส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทาง e-mail

4) การเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง รอบที่ 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) มาตราส่วนประมาณค่า ในรอบที่ 2 และ 3 ใช้การคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลผลตามเกณฑ์ค่าคะแนนกลาง (Mid-Point) ดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐาน 4.50 – 5.00 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50 – 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ค่ามัธยฐาน 2.50 – 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50 – 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ได้จากการคำนวณหาค่าความแตกต่างของควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ถ้าค่าที่พิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ในแต่ละข้อความมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแต่ละข้อไม่สอดคล้องกัน

2.3 ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ได้จากการคำนวณค่า มัธยฐาน – ค่าฐานนิยม ต้องมีค่าไม่เกิน 1.0 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (ฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ) แต่ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าเกิน 1.0 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

เกณฑ์การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคำตอบในรอบสุดท้ายของการวิจัยที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมาก (ค่ามัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป) และมีความสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50, ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1.0) นำเสนอเป็นผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

สรุปผลการวิจัย

องค์ประกอบของอนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน ที่ได้จากการศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR มีทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 7) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง 8) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา 9) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และ 10) ด้านเด็กปฐมวัยในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชน จากการศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR พบว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 7) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง 8) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา 9) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และ 10) ด้านเด็กปฐมวัยในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณี สารพิทักษ์ (2557 : 235) เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล 5) การนิเทศภายใน 6) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 7) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การระบุเป้าหมาย 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล และ 6) การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ไบรอัน (Bryant. 1995 : 1452-A) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้นำสถานศึกษา ผลจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนได้นำรูปแบบคุณภาพไปปฏิบัติทำให้เกิดสิ่งต่างๆ ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นที่จะสนองความต้องการของผู้รับบริการ 2) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ การกำหนดความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการจัดหาบริการลูกค้าที่ดียิ่งขึ้น 3) การวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ การตรวจสอบความต้องการและ

ความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย การวัดผลการปฏิบัติงานเป้าหมายและกลยุทธ์ การมุ่งไปในทิศทางเดียวกันของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์

4) การวางแผนกระบวนการสนับสนุนการศึกษา 5) ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร การสนับสนุนช่องทางการสื่อสาร ความร่วมมือและการแบ่งปันความรู้ และ 6) ผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผลงานที่สอดคล้องหรือเหนือกว่าเป้าหมายที่วางไว้ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรอื่นได้ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2556 : 118-119) เรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับประเทศไทยในทศวรรษหน้า ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิค EDRF รอบที่ 3 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับประเทศไทยในทศวรรษหน้า องค์กรประกอบด้านการวางแผน ประกอบด้วย พันธกิจ เป้าหมาย และแผนงาน องค์กรประกอบด้านการจัดองค์การ ประกอบด้วย การแบ่งงาน โครงสร้างการบริหารงาน การบังคับบัญชา และการประสานงาน องค์กรประกอบด้านการนำ ประกอบด้วย การนิเทศ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย การติดต่อสื่อสาร และการจูงใจ องค์กรประกอบด้านการควบคุม ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การวัดประเมินผล การปฏิบัติงาน และการปรับปรุงแก้ไข และพบว่าแต่ละองค์ประกอบควรให้ความสำคัญ ดังนี้ 1) การวางแผน ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของเด็กปฐมวัยโดยการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การให้ความรู้ผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) การจัดองค์การ ควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างที่เรียบง่าย มีความยืดหยุ่นและการทำงานเป็นทีม 3) การนำ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู พัฒนาผู้บริหาร พัฒนานวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย และการสร้างแรงจูงใจ และ 4) การควบคุม ควรให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายใน การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร และการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีการเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ให้ได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กันอย่างเหมาะสมและพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไปอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งคุณลักษณะเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 มีทักษะชีวิตเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคม สอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย และการเตรียมเด็กเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สวาสุภีพร แสนคำ (2557 : 258) ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน พบว่า อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน จากการประมาณค่าแนวโน้มมีความเป็นไปได้ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 19 คน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดและระดับมาก 12 ด้าน โดยมีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา/วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้าน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ 3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณิต สายแก้ว (2549) เกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์จากผลการวิจัยได้ชุดของเป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัด ทั้งการบริหารโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป โดยมีรายละเอียดหลายประการที่มุ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในทางวิชาการ

1.1 ควรจัดตั้งกรมปฐมวัยทำหน้าที่ในการดูแลการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

1.2 รัฐควรส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามาจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทั้งในแง่การให้อำนาจหน้าที่ องค์ความรู้ เทคนิค วิธีการทำงาน การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน และการร่วมกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานเด็กปฐมวัยที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2.1 การส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยควรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารและการจัดประสบการณ์ ผู้บริหารควรเน้นการจัดประสบการณ์มุ่งเน้นเป้าหมาย คุณธรรมควบคู่กับการจัดประสบการณ์ด้านความรู้ และคำนึงถึงเรื่องสิทธิเด็กเพื่อให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหาข้อบกพร่องอย่างถูกต้องทันต่อสถานการณ์ ผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และมีศูนย์ให้ความรู้ผู้ปกครองในเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยและการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการและจิตวิทยาเด็กปฐมวัย

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น โดยความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยยึดหลักการทางการศึกษาปฐมวัย ใช้งานวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการทุกกิจกรรม และประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการที่หลากหลายร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชน

2.3 การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องให้ความสำคัญกับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ การจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพัฒนาการเด็ก จิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง

(BBL) ให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ให้เด็กมีความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนและพลเมืองโลก โดยรู้จักประเทศและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัย ปลูกฝังให้มีทักษะความเป็นพลโลก มีความรับผิดชอบทางสังคมด้วยทักษะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย มีความภูมิใจในความเป็นไทย / ความเป็นอาเซียน มีความรับผิดชอบและตระหนักในความเป็นอาเซียนอย่างเหมาะสมกับวัย

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย มีทักษะในการบริหารเชิงบูรณาการ ที่เน้นเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย รวดเร็ว ครอบคลุม และทั่วถึง เป็นฐานในการจัดการ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยในอนาคต

3.2 ควรศึกษารูปแบบสถานศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

3.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ

3.4 ควรศึกษากลยุทธ์ในการส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นเลิศสำหรับประเทศไทยในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ กลิ่นหวาน. (2556). **รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับประเทศไทยในทศวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณิง สายแก้ว. (2549). **ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์**. ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วนิดา สิ้นลอยมา. (2547). **ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเสริมปัญญาพุดตาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สนอง พึ่งสาย. (2550). **การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนวัดทองคั้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- สวาสฎิพร แสนค้ำ. (2557). **อนาคตภาพการจั้ดการศึ้ษาปฐุมว้ยในบริบทประชาคมอาเซียน.**
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึ้ษา บั้ฉติตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภั้ฏอุบลราชธานี.
- อรุณี สารพิทักษ์. (2557). **รูปแบบการบริหารจั้ดการศึ้ษาปฐุมว้ยในโรงเรียนเอกชน.**
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึ้ษา บั้ฉติตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภั้ฏบุรีรัมย์.
- อิสรานุช กิจสมใจ. (2546). **ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจั้ดการศึ้ษาของ
โรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบั้ฉติต
สาขาการบริหารการศึ้ษา บั้ฉติตวิทยาลัย สถาบันราชภั้ฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- Bryant, S.I. (1995). **A case study of the leadership role of principals in commitment
to quality profit in Verginai.** London : Verginai common wealth University.